

Správy

CEDEFOP: Vedenie ohrozenej mládeže k práci prostredníctvom vzdelávania

Slovenské centrum Euroguidance pôsobiace v rámci Slovenskej akademickej asociácie pre medzinárodnú spoluprácu (SAAIC) vydalo v roku 2012 preklad publikácie od Európskeho strediska pre rozvoj odborného vzdelávania (CEDEFOP). Centrum Euroguidance je súčasťou siete centier Euroguidance, ktorých jedným z hlavných cieľov je podporovať európsku dimenziu v rámci celoživotného (kariérového) poradenstva. Publikácia tento cieľ čiastočne napĺňa, keďže prináša prehľad iniciatív, opatrení a intervencií z rôznych európskych krajín. Sú zamerané na podporu mladých ľudí a ich úspešného ukončenia školskej dochádzky a prechodu zo vzdelávania na trh práce.

Publikácia je určená pedagogickým a odborným zamestnancom v školách a školských poradenských zariadeniach, pracovníkom s mládežou, ale aj pracovníkom v službách zamestnanosti a ďalším, ktorí sa touto problematikou zaoberajú aj v rámci poradenských služieb.

Publikácia je správou zo štúdie Cedefopu z roku 2009 o poradenských politikách a iniciatívach. V úvodnej kapitole sú uvedené základné východiská, prehľad cieľov štúdie a použitej metodiky. V rámci štúdie sa skúmali tri typy opatrení: a) preventívne poradenské, ktoré podporujú ukončenie školskej dochádzky, b) reintegračné, ktoré sú zamerané na už nezapojených mladých ľudí, c) opatrenia, ktoré uľahčujú prechod zo vzdelávania do práce. Správa zahŕňa príklady z väčšiny európskych krajín.

Druhá kapitola stručne približuje vývoj európskych politik v oblasti celoživotného vzdelávania – CŽV a celoživotného poradenstva – CŽP (napr. Rezolúcie Rady Európy venované CŽP) a popisuje poradenský kontext, v rámci ktorého sú poskytované opatrenia.

V tretej kapitole je v prvej časti vymedzené a stručne definované predčasné ukončenie školskej dochádzky a popísaný rozsah, rámec a dôsledky tohto problému v Európe. Tento problém je podľa správy omnoho častejšie sa vyskytujúci u mladých mužov (ako u žien), veľké zastúpenie tvoria mladí ľudia z etnických menšín a migranti, dôležité je socio-ekonomické pozadie a pod. Druhá časť kapitoly sa venuje prechodu zo vzdelávania na trh práce a významu poradenských služieb v tomto náročnom období v živote mladých ľudí.

Ďalšie kapitoly sa už venujú konkrétnym typom opatrení, popisujú príklady a prípadové štúdie, ktoré môžu slúžiť ako inšpirácia. Štvrtá kapitola sa venuje prvému typu opatrení – preventívnym poradenským aktivitám zameraným na podporovanie ukončenia školskej dochádzky. Ponúka príklady poradenských a poradensky orientovaných prístupov a aktivít – mentorovanie, podpora v

kľúčových momentoch prechodu atď. Dôraz je kladený na skoré identifikovanie tých, ktorí sú ohrození odchodom zo školy, zacielenie na špecifické potreby, zvyšovanie aspirácií a motivácie a pod. Sú tu uvedené prípadové štúdie napr. mentoringový projekt Vstaň a nasleduj svoje sny z Dánska, či učiace sa/ rovesnícke komunity zo Španielska, ale aj metódy na zapojenie rodičov a pod.

V piatej kapitole je popísaný ďalší typ opatrení – reintegračné opatrenia (iniciatívy, metódy, programy) pre tých, ktorí nie sú zapojení do systému formálneho vzdelávania. Mnohým z ohrozených mladých ľudí chýba dôvera vo vlastnú schopnosť učiť sa, majú nízke sebavedomie a rôzne ďalšie problémy. Reintegračné opatrenia pomáhajú týmto ľuďom prekonať bariéry k účasti na vzdelávaní. Kapitola ponúka prehľad iniciatív a zaujímavé príklady úspešných reintegračných programov od opatrení zameraných na identifikáciu a podporu ohrozených mladých ľudí, cez krátkodobé (napr. štafetové triedy vo Francúzsku) až po holistické intervencie (napr. program Youthreach v Írsku), ale aj online podporné platformy (napr. NotSchool.net Spojenom kráľovstve) a iné. Sú tu identifikované aj prvky úspešných reintegračných ciest, ako zlepšovanie dostupnosti a flexibility služieb, na človeka zameraný prístup, rozvíjanie základných a životných zručností, podpora motivácie atď.

Šiesta kapitola sa venuje opatreniam, ktoré podporujú mladých ľudí pri prechode zo vzdelávania na trh práce. Tieto opatrenia možno rozčleniť na dva typy podľa zamerania: rozvíjanie zručností pre riadenie vlastnej kariéry a oboznamovanie sa s pracovným životom. Jednotlivé typy sú popísané v samostatných častiach spolu s príkladmi – od integrácie rozvoja zručností do školských kurikul, cez online poradenské nástroje (napr. portál AIKOS v Litve) a centrá holistických poradenských služieb (napr. centrá Connexions v Spojenom kráľovstve) až po validáciu kompetencií (napr. prostredníctvom nástroja ProfilPASS v Nemecku). Oboznamovanie sa s pracovným životom prebieha prostredníctvom pracovných stáží, návštev podnikov, či výchovy k podnikaniu, či striedaním školy a práce a pod.

Posledné dve kapitoly prinášajú závery a odporúčania. Súčasný trh práce je do veľkej miery založený na neistote, ktorej čelia aj mladí ľudia v Európe. Najmä (avšak nielen) skupiny ohrozených mladých ľudí by potrebovali podporu a kvalitné poradenské služby. Publikácia prináša prehľad príkladov dobrej praxe a vyplývajúce odporúčania – zlepšiť koordináciu a strategické myslenie, zabezpečiť udržateľné financovanie (častokrát sú tieto skupiny adresované prostredníctvom projektov, ktoré po skončení financovania ďalej nepokračujú) a na mieru šité poradenské služby. Zo štúdie vyplýva, že dôležité je vytvárať partnerstvá medzi rôznymi aktérmi, ktorí s mladými ľuďmi pracujú, ale aj zapájať rodičov. Pri práci s mladými ľuďmi je potrebné vedieť vytvárať a

budovať vzťahy založené na vzájomnej dôvere, ktoré zohľadňujú záujmy mládeže.

Publikácia je dostupná v elektronickej verzii na: (<http://www.saaic.sk/euroguidance>).

Lenka Beková